

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **M. K.**, zast. Mgr. Martinem Vovsíkem, advokátem se sídlem Malá 6, Plzeň, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem Škroupova 18, Plzeň, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 6. 2010, č. j. DSH/8743/10, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 8. 3. 2011, č. j. 17 A 43/2010 - 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti výše specifikovanému rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto stěžovatelovo odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Klatovy ze dne 26. 3. 2010, č. j. OD/2829/10/Ja, sp. zn. ZN/OD/967/09-534, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, kterého se dopustil porušením ustanovení v § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). K porušení tohoto ustanovení došlo tím, že stěžovatel dne 5. 10. 2009 kolem 6:50 hod řídil vozidlo tovární značky Ford, registrační značky x po silnici ve směru Zavlekov – Klatovy pod vlivem alkoholu (dle výsledku provedené dechové zkoušky

přístrojem Dräger Alcotest 7410 v minimálním prokazatelně zjištěném množství 0,11 ‰ alkoholu v krvi. Za tento přestupek mu byla dle § 11 odst. 1 písm. b), c) a § 22 odst. 5 zákona o přestupcích a s přihlédnutím k § 12 odst. 1 zákona o přestupcích uložena pokuta ve výši 11 000 Kč a dále zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 6 měsíců. Rozhodnutí žalovaného i krajského soudu pak vyšlo z toho, že formální i materiální stránka daného přestupku byla naplněna.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."). Kasační stížností polemizuje s právním názorem krajského soudu a též namítá vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

Stěžovatel uvádí, že hladina alkoholu v krvi ve výši 0,11 ‰ nezakládá naplnění skutkové podstaty přestupku. Taková hladina nemusí být způsobena konzumací alkoholu, ale jinými fyziologickými vlivy. V takovém případě nedochází ke spáchání přestupku.

Dále stěžovatel uvádí, že měl být proveden také odběr krve. Zasahující policisté se totiž řídili tím, že jsou-li opakované dechové zkoušky pozitivní, již nemusejí vyzvat řidiče k odběru krve. Výsledek dechové zkoušky, byť provedený opakovaně a přístrojem splňujícím všechny náležitosti, není důkazem, který jednoznačně prokazuje přítomnost alkoholu v krvi. V tomto ohledu stěžovatel upozorňuje na zásadu *v pochybnostech ve prospěch*, jakož i na to, že dechová zkouška je pouze orientačním vyšetřením na obsah alkoholu v krvi. Z orientačního vyšetření nelze činit jednoznačné závěry. Nelze připustit právní názor, že pozitivní orientační zkouška zakládá právní domněnku toho, že osoba je pod vlivem alkoholu, přičemž je pak důkazní povinností takové osoby, aby tuto domněnku vyvrátila – např. krevním testem. To by porušovalo princip presumpce neviny. V daném případě by tedy mělo platit, že pokud policisté stěžovatele nevyzvali k odběru krve a stěžovatel toto vyšetření neodmítl, pak nejsou ani opakované pozitivní dechové zkoušky dostatečným důkazem pro závěr, že stěžovatel byl ovlivněn alkoholem.

Stěžovatel je přesvědčen o tom, že správní orgány provedly dokazování neúplným způsobem, neboť měl být zpracován ještě znalecký posudek. Stěžovatel si před jízdou aplikoval perorálně některá léčiva, která mohla dechovou zkoušku ovlivnit. Správní orgán došel k závěru, že tato léčiva nemohla ovlivnit výsledek dechové zkoušky na základě vyjádření výrobce měřicího přístroje. K tomu, aby učinil takové závěry, však správní orgán nebyl oprávněn. Správní orgán si mohl učinit úsudek jen o tom, zda stěžovatel léčiva použil, nikoliv již úsudek o jejich účincích. Krajský soud pak nesprávně dokonce dospěl k závěru, že stěžovatel léčiva vůbec nepoužil.

Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby zdejší soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný nevyužil možnosti podat ke kasační stížnosti vyjádření.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, stěžovatel je zastoupen advokátem a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Důvodnost kasační stížnosti pak zdejší soud v nyní souzené věci posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Se stěžovatelem nelze předně souhlasit, že hladina alkoholu v krvi ve výši 0,11 ‰ nezakládá naplnění skutkové podstaty přestupku. Ze spisů vyplynulo, že policisté stěžovatele podrobili třem dechovým zkouškám. Na výtiscích z přístroje Dräger jsou uvedeny postupně hodnoty 0,35 ‰, 0,34 ‰ a 0,30 ‰. Po odečtení odchylky 0,24 g/kg, připadající na vliv přesnosti měření a tzv. fyziologickou hladinu alkoholu v těle, byla dechovou zkouškou zjištěna hladina 0,11 ‰, která je již nepochybným minimálním množstvím alkoholu v krvi, které bylo u stěžovatele zjištěno. Jde tedy o výslednou hladinu, k níž správní orgány a soud dospěly po odečtení možné odchylky přístroje a případné fyziologické hladiny alkoholu v krvi.

Nejvyšší správní soud připomíná závěry svého rozsudku ze dne 21. 9. 2010, č. j. 8 As 59/2010 - 78, publ. pod č. 2168/2011 Sb. NSS, že v České republice platila a platí zásada tzv. *nulové tolerance alkoholu při řízení motorových vozidel*. Prokáže-li správní orgán právně konformním způsobem přítomnost alkoholu v krvi obviněného a tato skutečnost je zapříčiněna požitím alkoholického nápoje, jsou (za dalších předpokladů) naplněny znaky skutkové podstaty přestupku dle § 22 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích (*Přestupku se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky, po kterou je ještě pod jejich vlivem.*).

Opačné závěry by fakticky vyloučily nebo podstatně omezily možnost účinného postihu jednání, které ohrožuje jednu z nejdůležitějších hodnot a zájmů chráněných právní úpravou provozu na pozemních komunikacích. Předchází-li orgány veřejné moci do jisté míry obraně obviněných prostřednictvím argumentů souvisejících s tzv. fyziologickou hladinou tím, že za prokazatelné ovlivnění alkoholem v důsledku požití alkoholického nápoje považují pouze hodnoty vyšší než 0,20 ‰ alkoholu v krvi, je jejich chování vedeno pochopitelnou snahou o zefektivnění výkonu veřejné moci (přestože se může jevit problematickým z hlediska zásady legality, která se uplatní i ve správním trestání). Z takového postupu však není možno bez dalšího dovodit, že se postih daného přestupku fakticky uplatní až od „nemarginální“ hranice alkoholu v krvi, resp. že této hladině se přibližující hodnoty, zakládají rozumné pochybnosti o ovlivnění alkoholem v důsledku požití alkoholického nápoje. Nejvyšší správní soud proto neshledal stížní námitku důvodnou.

Rovněž nelze přisvědčit stěžovatelově námitce, že dechová zkouška je toliko orientační a je třeba přistoupit i k odběru krve. Podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu je řidič povinen podrobit se na výzvu policisty vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem. Tímto zvláštním právním předpisem je zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami

působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon o ochraně před návykovými látkami“).

Podle § 16 odst. 2 zákona o ochraně před návykovými látkami platí, že orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření zjišťujícímu obsah alkoholu je povinna se podrobit osoba, u níž se lze důvodně domnívat, že vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo dalších osob nebo poškodit majetek, pod vlivem alkoholu, a dále osoba, u které je důvodné podezření, že přivodila jinému újmu na zdraví v souvislosti s požitím alkoholického nápoje. Spočívá-li orientační vyšetření zjišťující obsah alkoholu v dechové zkoušce provedené analyzátorem alkoholu v dechu, splňujícím podmínky stanovené zvláštním právním předpisem, odborné lékařské vyšetření se neprovede. V případě, že osoba tento způsob orientačního vyšetření odmítne, provede se odborné lékařské vyšetření.

Je zřejmé, že právní úprava předvídá dva způsoby vyšetření zjišťujících obsah alkoholu, a to orientační vyšetření [§ 2 písm. l) zákona o ochraně před návykovými látkami] a odborné lékařské vyšetření [§ 2 písm. m) zákona o ochraně před návykovými látkami]. Současně je ze znění § 16 odst. 2 tohoto zákona patrno, že s účinností od 1. 1. 2009 je důkazu o ovlivnění alkoholem získanému orientačním vyšetřením formou dechové zkoušky provedené analyzátorem alkoholu v dechu schváleným Českým metrologickým institutem ve smyslu § 3 odst. 3, § 6, resp. § 7 zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o metrologii“) přiznána vyšší míra přesvědčivosti než podle předchozí právní úpravy. Zvláštním právním předpisem, který má na mysli § 16 odst. 2 zákona o ochraně před návykovými látkami, je právě zákon o metrologii, resp. prováděcí vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 345/2002 Sb., kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu, ve znění pozdějších předpisů (srov. bod 7.4.2 přílohy vyhlášky).

V posuzované věci vyplynulo ze správního spisu, že policisté opakovaně provedli u stěžovatele dechovou zkoušku kalibrovanými analyzátory alkoholu v dechu s výsledkem 0,35 ‰, 0,34 ‰ a 0,3 ‰ alkoholu v krvi. Stěžovatel v kasační stížnosti nikterak nenamítá, že by nebyl dodržen shora uvedený postup, který pro účely správního řízení prokazuje přítomnost alkoholu v krvi ve smyslu § 16 odst. 2 zákona o ochraně před návykovými látkami. Výtisky výsledků zkoušek podepsal jako správné, přičemž bylo zjištěno, že přístroj měl v době měření platnou kalibraci (protokol č. 9/728/07-15) a má řádný ověřovací list č. 1014-OL-4450-08, vydaný Českým metrologickým institutem dne 20. 11. 2008. Zákon o ochraně před návykovými látkami krevní zkoušku (odborné lékařské vyšetření) předpokládá až pro situaci, kdy kontrolovaná osoba odmítne orientační vyšetření. Ani § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu přitom striktně neváže povinnost řidiče podrobit se lékařskému vyšetření na pozitivní výsledek dechové zkoušky. Rozhodující tak je výzva policisty k podstoupení lékařského vyšetření. Opodstatněnost předmětné výzvy může být sice dána výsledky orientačních dechových zkoušek, avšak nelze z žádného ustanovení právního předpisu dovodit, že jedině odborné lékařské vyšetření je způsobilé prokázat konzumaci alkoholu před jízdou.

Nelze se ztotožnit ani s tím, že vyšetření alkoholu z dechu je nezpůsobilé prokázat hladinu alkoholu v krvi, neboť je pouze *orientační*. To jednak odporuje výše uvedenému znění § 16 odst. 2 zákona o ochraně před návykovými látkami, jednak výraz „orientační" znamená, že zjištěná hladina alkoholu v krvi je sice zjištěna jen přibližně, nicméně ze shora uvedeného plyne, že tuto „přibližnost" lze určit přesně. Odchylka měření přístroje (i fyziologické hladiny) totiž byla – ve prospěch stěžovatele – odečtena od naměřené hodnoty. Tím bylo spolehlivě zjištěno minimální množství alkoholu v krvi u stěžovatele. Odečet byl proveden od výsledku první dechové zkoušky, neboť ta byla provedena nejblíže době, kdy stěžovatel řídil vozidlo; další byly uskutečněny až po pěti, resp. deseti minutách od zkoušky první. I v případě, že vezmeme za relevantní až třetí výsledek, zbývá po odečtení odchylky stále ještě 0,06 ‰ alkoholu v krvi, které prokazují, že stěžovatel v krvi alkohol měl i v čase po řízení motorového vozidla (a tedy tím spíše v čase, kdy vozidlo řídil).

Konečně nelze souhlasit ani s tvrzením stěžovatele, že mohlo dojít k ovlivnění dechových testů léky, které použil, přičemž správní orgány měly v tomto směru zadat vypracování znaleckého posudku. O užití léků se stěžovatel prvně zmiňuje poprvé až dne 2. 12. 2009 u ústního jednání před správním orgánem prvního stupně. Uvedl, že rozhodného dne v 5:00 hodin užil půl tablety Milorit 300, v 5:20 hod si aplikoval kapky Stoptusin a v 6:40 sprej Stopangin. Ze spisu pak vyplynulo, že v 6:50 hod měl dopravní nehodu, kterou zavinilo selhání systému brzd. První zkouška na alkohol byla provedena v 7:16 hod, druhá v 7:21 hod a třetí v 7:26 hod. V případě všech tří uvedených léků obsahují příbalové letáky informaci, že by je neměly brát osoby bezprostředně před řízením vozu. Sprej a kapky obsahují také malé množství alkoholu, jak je v letácích též uvedeno. Konečně ze spisu vyplynulo, že večer před jízdou stěžovatel požíval alkoholické nápoje (sám uvedl, že kolem 20:00 hod vypil 1 litr piva a asi 0,75 dcl slivovice).

Zde je nutno upozornit na to, že léky si stěžovatel aplikoval sám. K odpovědnosti za přestupek přitom postačí zavinění z nedbalosti (§ 3 zákona o přestupcích). Tedy i v hypotetickém případě, že se alkohol do těla stěžovatele dostal prostřednictvím léků, měl, vzhledem k okolnostem, stěžovatel vědět, že může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem. Je ovšem potřebné uvést, že to platí skutečně jen hypoteticky, neboť koncentrovaný alkohol v ústní dutině může ovlivnit měřenou hodnotu alkoholu v dechu jen po velmi krátkou dobu několika málo minut (jak uvádí výrobce přístroje – viz spis), přičemž od údajné aplikace posledního léku do prvního měření uplynulo více než půl hodiny. Navíc rozhodnutí žalovaného obsahuje výpočet, že i v případě aplikace velkého množství léku by nemohlo dojít po takové době k ovlivnění testu. K těmto zjištěním a výpočtům stěžovatel v kasační stížnosti již nikterak neargumentuje ani nikterak odůvodněně nezpochybňuje jejich správnost.

Konečně i to, že stěžovatel neuvedl požití léků policistům poté, co mu byla v dechu zjištěna hladina alkoholu, značně zpochybňuje důvěryhodnost jeho výpovědi pozdější (k tomu viz též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2008, č. j. 1 As 64/2008 - 42, ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 As 19/2007-114, a ze dne 21. 9. 2011, č. j. 2 As 52/2011, www.nssoud.cz). Za této situace již nebylo potřeba, aby správní orgány přikročily k zadání posudku, neboť skutkový stav byl objasněn dostatečně. Není nastolen ani rozpor mezi závěrem krajského soudu, který zpochybňuje věrohodnost výpovědi stěžovatele stran

aplikace léků, a závěrem správních orgánů, které argumentují, že naměřená hladina alkoholu nemohla být léky způsobena. I v rozhodnutí žalovaného totiž je tato argumentace koncipována jen jako argumentace nad rámec toho, že výpověď stěžovatele nebyla důvěryhodná.

V daném případě tedy nebyly naplněny stručně namítané kasační důvody a zdejší soud neshledal ani důvody, pro které by měl rozhodnutí zrušit pro pochybení, k nimž by měl přihlížet mimo uplatněné námitky podle § 109 odst. 3 s. ř. s. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. září 2011

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu